

Mariet van Goch Heribert Korte Ben Vaske

Het Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) maakte nog niet zo lang geleden (van 1978 tot 1985) een grote groei door. Daarna bleef er sprake van een constante instroom van leerlingen en nam het aantal docenten Nederlands in deze onderwijssoort toe. Het vak Nederlands had echter geen duidelijke inhoud. Docenten werkten hard om het vak Nederlands vorm en status te geven. Voor de diverse sectoren met hun talloze afdelingen waren niet of nauwelijks methoden Nederlands voorhanden.

De ontwikkelingen in het MBO – te denken valt aan vakinhoudelijke, onderwijskundige en schoolorganisatorische veranderingen – laten de laatste jaren waarschijnlijk geen MBO-docent onberoerd. Sectorvorming en vernieuwing, beroepsprofielen, beroepsopleidingsprofielen, eindtermen, kwalificaties, modulering en dualisering dwingen vooral de docent, en in dit geval de docent Nederlands, zijn vak opnieuw gestalte te geven. Lessentabellen staan onder druk en de positie van het vak moet in veel gevallen (weer) bevochten worden. Ook de docent Nederlands wordt gedwongen zijn vak opnieuw gestalte te geven, andere onderwerpen, activiteiten en legitimeringen te formuleren. De vanzelfsprekende doelgerichtheid op persoonlijke ontplooiing, voorbereiding op het beroep en culturele vorming staan ter discussie. Het accent komt te liggen op beroepsgerichtheid. Het onderwijs in communicatieve vaardigheden treedt meer op de voorgrond.

De kernredactie geeft in dit MBO-themanummer het woord aan docenten, opleiders van docenten en onderzoekers van het moedertaalonderwijs in het MBO die diverse aspecten van de ontwikkelingen van het vak in het MBO belichten. Wellicht kan de lezer concluderen dat

de docent Nederlands in het MBO de vakgenoten in het algemeen vormend onderwijs in verschillende opzichten voorbijgestreefd is. Van lieverlede leert de MBO-docent in te spelen op veranderingen en geeft hij nieuwe impulsen aan zijn vak.

In België zijn de ontwikkelingen in het MBO, het 'beroepsgericht secundair onderwijs', niet parallel aan die in Nederland. De kernredactie besteedt met twee artikelen van Belgische auteurs aandacht aan deze situatie. Voor een inzicht in de Belgische situatie staat een schema van het beroepsonderwijs in België afgedrukt bij de eerste Belgische bijdrage. Het onderwijs in Nederlands als tweede taal (NT2) in het MBO wordt opgenomen in een volgend themanummer van *Moer* over NT2-onderwijs. De kernredactie hoopt met dit nummer een waardevol beeld geschilderd te hebben van het moedertaalonderwijs in het MBO op dit moment.

Dit themanummer is mede tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van de Veldadviescommissie Leerplanontwikkeling Moedertaal en de Nederlandse Taalunie. De kernredactie dankt daarenboven Gerard Straathof voor zijn medewerking.

De kernredactie

